

کلیات علوم و فنون حربیه دن

دکز و شامل محاربه لربنك و سائط و قواعد اساسیه سی

— یاخود —

بَرَهَبِرِ مَطْفِرِ نَارِ مَحْرَبِیْ

هر درلو سفن حربیه جدیده ایله انلرك طوپلری و اصول محاربه سی ، ساحل مدافعه سی ،

زمانمز افواه ناریه بحریه سنك تاثیراتی حقنده معلومات اساسیه سی شاملدر

دول بحریه نك زمانمزده کی زهرلی و زهرسز هر نوع سفن حربیه سنك تعریفات اساسیه سیله دول مزبورده دن باشلوجه لربنك مالك اولدقلری و یا یا پدرمقدمه بولندقلری هر دو س غمته لربنك احوال و مقادیری و انلرك طوب تجهیزاتله زمانمزك هر نوع کبی طوپلری حقنده انك اساسلی و لازم معلوماتی — شهیدی حرب سفینه لری — یعدیدر یله محاربه سی و سواحلک تحکیم و مدافعه سی قواعدینك باشلوجه لری — بونلردن بشقه زمانمز افواه ناریه بحریه سنك تاثیراتی مختلف و اسطهلر درونلریه کیفیت نفوذلری حقنده برطاق معلومات و دستورلری — جامع و بنا برین دکزلر اوزرنده و سواحلده بالضرور ایله جک حریرده کی مظفریات آتیه بحریه نك و سائط استحصالیه سی تدارکات و استکمالاتنه دلیل ورهبر اوله بیلیمک خاصه سنه مالک بر اثر بجمیل اولوب عموم ضابطان عثمانیه [و بتخصیص ارکان حربیه ظابطانی و سفن حربیه حاضره نك احوال و ترتیبات و تجهیزات اساسیه لری و اصول محاربه لری] ساحل مدافعه و محاربه لری و بحریه مرمیاتنك تاثیراتی حقنده و قوقلی بولغلری الزم اولان قلعه طوپ بچیلر مزایله مهندسخانه بری همایونده کی قلعه طوپچی و مکتب بحریه شاکردانه] بو یولده معلومات ملخصه و بربلک اوزره صورت مخصوصه ده و انک یکی آثار افرنجیه به مراجعت ، بک عمیق تدقیقات و نتیجهاته مداومت ایله قلعه آلمش و آچیق یازلمسته اعتنا قلندیغی جتهله بوندن عموم قارئین کرامک استفاده ایله بیله جکی طبیعی بولمشدر .

محری

مکتب فنون حربیه طوپچیلیق و محاربات مشهوره عثمانیه محاکاتی درسلی معلی عموم طوپچی و استحکام قومیسوئی اعضاسندن و طوپچی ارکان حربیه میرالایرندن

احمد مختار

معار نظارت جلیله سنك رخصتیه

دروننده زمانمز سفن حربیه جدیده سنك انواع مختلفه و ترتیبات مخصوصه سی و حربده صور استعمالیه سیله اسطه سی تاثیراتی و بتخصیص سفن حربیه عثمانیه نك برطاقلری ارانه ایدر قرقق متجاوز چنقوغراف و ساثره رسملری وارددر .

باب عالی جاده سنده « قره بت » مطبعه سنده طبع اولمشدر .

قسطنطینیه

۱۳۱۶ مارت

قره‌ت مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده

بوكتابك حين تحریرنده مراجعت اولنان
كتب و رسائل و ساثره

- (۱) — بحریه ضابطانه مخصوص مخطره — Aide-Mémòire de l'officier de marine — نامیله هر سنه پارسده بحریه نظارتی طرفندن نشر اولمقده بولنان و بتون دولترك قوای بحریه لینه دائر مکمل اعطای معلومات ایلیان اثر مهم عسکری .
- (۲) — بحریه عسکریه و بحریه تجاریه ضابطانه مخصوص اولوق اوزره هر سنه پارسده نشر اولنان و « بحریه ضابطانه مخصوص جیب کتابی — Carnet de l'officier de marine » نامنده اولان کتاب .
- (۳) — « روسیه چاری و چارک اردوسی و دونماسی — Le Tzar, son armée et sa flotte » نامی تحتده اولوق اوزره « نیکولا تووویچ » نام ذات طرفندن تحریر و پارسده طبع و تمثیل اولنان اثر مهم عسکری .
- (۴) — « بوشارد » نام مؤلف طرفندن تحریر و پارسده عسکری کتابجیمی « برژه — له و رولت » طرفندن « اجنبی بحریه لری — Marines étrangères » نام کتاب .
- (۵) — افاضل و مخیزان امرای عسکریه دن و بحریه ارکان حربیه میرالایرلندن عزتلو قواد بک افندیك « زمانزده بحریه طوبجیانی » ناملنده کی اثر نافعلری ایله ساثر بعض اثرلی .
- (۶) — فرانسه انشآت بحریه مهندس لرلندن « قرونو — A. Croneau » نام ذاتک « طوب » توریل، زره — Canon, torpilles et cuirasse نامیله تحریر ایریده رك پارسده (غوتیه و ییلار) مطبعه سنده طبع ایتمدیکی کتاب مهم .
- (۷) — آلمانیا دولتنك طوبجی انداخت جدولری کتابی .
- (۸) رسائل موقوته سزدن هفته لقی « معلومات » ایله « رسمی غزته » نك دول مختلفه قوای بحریه لرلندن، دوئمالرلندن، « امریقا - اسپانیا » سفردن بحث ایدن نسخه لری .
- (۹) — فرانسه ده طوبجی ضابطانه مخصوص اولوق اوزره نشر ای دیلان طوبجی مخطره سی کلیاتنك افواه ناریه نك انداخت و تأثیرلرلندن باحث اولان بشنجی جلدی .
- (۱۰) — « زره ار اوزرینه اجرا اولنان باشلوجه انداخت بحریه لرینك خلاصه سی » نامیله پارسده عسکری کتابجیمی « بودوان » طرفندن طبع و نشر اولنان کتاب .
- (۱۱) — عموم استحکام مفتشی مخیزان ارکان عسکریه دن سعادتلو حسنی پاشا حضر ت لرینك ساحل طاییه لرینك اشکال و ترتیبانی حقنده اعطا بیورد قلمری بعض معلومات خصوصیه .
- (۱۲) — فرانسه ده طوبجی ضابطانه مخصوص اولوق اوزره نشر اولنان طوبجی مخطره سی کلیاتنك « وقت حربده طوبجی خدماتی » نامنده اولان اون دردیجی جلدنده « ساحل خدماتی » سرلوحه لی بحث مخصوص .
- (۱۳) — ارکان حربیه بحریه میرالایرلندن سعادتلو حکمت پاشانك « ترقیات جدیدة بحریه » نامنده کی اثری .
- (۱۴) — بحریه فن قومسیونی طرفندن هر سنه نشر اولنان بحریه سالنامه لری .
- (۱۵) — غولتس پاشا حضر ت لرینك سفر بر ضابطانه مخصوص مخطره سننك وسائط نقلیه بحریه ده دائر اعطای معلومات ایدن یکریمی سکزنجی فصلی .
- (۱۶) — آروپا یاده بریه و بحریه اردولری ایچون نشر ایلمکده اولنان بعض رسائل موقوتة عسکریه و فنیه ایله عسکری آلبوملری .
- (۱۷) ترقیات جدیدة بحریه حقنده بالذات طرف طاجزانه مدن اجرا اولنان تدقیقات و تحقیقات و ببولده تدارك اولنان لواج و اوراق نتایجی ایله بالاده تعداد و بیان اولنان کتابلردن بشقه مراجعت اولنان ساثر بعض کتب و رسائل و اوراقدن مقتبس نتایج متفرعه .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحديث نعمت

الحمد لله الذي شرح صدور المؤمنين بانوار الاسلام، والصلاة والسلام على رسولنا وشفيعنا
﴿ محمد المصطفى ﴾ خير الانام، وعلى آله واصحابه الكرام، تحفة باقية الى يوم القيام.

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم

من حرس ليلة على ساحل البحر كان افضل من عبادته في اهله الف سنة .
ريجه ساحل مجردة نوبت بکين خانه سنه بيك سنه عبادت ايدندن افضلدر .

حق سبحانه وتعالى حضرت تلي: شمس اسماں هدايت، ماحي شرك وضلالت، باني اساس
بنای مدنيت و انسانيت اولان رسول مجتبا سنك خليفه ذيشانی نورعيون كافة مسلمين سوکيلي ومقدس
پادشاهم السلطان ابن السلطان السلطان الغازي عبدالحميد خان ثاني ظفر قرين افندمن حضرت تلي
کمال عاقبت وانواع اقبال ومسعدت ايله دنيايلر طور دجه سرير سلطنتلرنده برقرار ويجه نيجه امور خير به به
ناثيلته فريد اعصار وادوار بيورسون آمين .

عصر هايون جناب ملوكانه لرنده بولنغله مسعود ومفتخر اولان دادق عثمانلي قوللري ميانده
هييج برفرد تصور اولنه مزکه بتون عالم اسلاميت و عثمانيته نامتناهي درجه لرينه واران بولجه الطاف
وعنايت لرينه قارشو اغور شاهانه لرنده فداي سروجاني جانه منت بيلمسون: لسان وقلمك توصيفندن عاجز
اولديني بولجه الطاف وهممات شهر يار يلري سايه سنده دكيدرکه بولكون عثمانلي اردوسنك شعله ناموس واقبالي
بتون ملل واقوامك انظار حيرت لري قشادير مقدمه، نيجه عصر لر آفاقه سطوت انداز اولان شانلي عثمانلي
سنجاغنك شودور مقدسده دخي نائل اولديني غلبات ومظفريات عديده، اکتساب ايلديكي شوکت عظيمه
هرکسي وحق بولجه عصر لر دنبرو ميدان شهادتده اساله خون حمله عازم سوي عليين اولان بولجه شهداي
حميتك ارواح قدسيه سني بيلاه کمال نشئه وشايدن وجد ورقصه کتير مکده در .

دور ببعديل حضرت خلافتناهيده اردوي هايون کرکک تنسيقات وتجهيزات وکرکک ضبط وربط
وانتظاماتجه اوج اعلاي ترقياته طوغري ارتقا ايتمکده، اک منتظم آروپوا اردولرينه مانسد برحاله کيکده
اولديني کي قريبا دونمائي مهياتمقرن ملوكانه لرینک دخي سايه حضرت ولي نعمت اعظم يلرنده برقاتدها
واصل درجه تکاملات اوله رق احتياجات جديده بجره ينک هر درلو ايجابايتله متناسب بدرجه عال العاله
ارتقا وانلري حسن سوق واداره ايله مأمور ومکلف اولان ملاحين جيوش عثمانيه نك دخي هر درلو علوم
وفنون وصنای بجره يده بدرجه دها ايلرو کيده رک مقتضيات عصره به بتمامها وفايده جک بر مرتبه خارق.

العاده به اعتلا ايله غلبات و مظفریات آتیه بحریه مزك قطعاً تأمین قلنه حتی شك و شبهه دن آزاده بولمقدمه دره. بوكون جهان مدنیتده علوم و فنون و صنایع بحریه اول درجه ده ترقی و توسع ایلمشدرکه بر بحر بی انتها به تشبیه ایلمسه هیچ مبالغه ایلماش اولور: علوم و فنون و صنایع بحریه که دکتر لره حاکم، نیجه نیجه مستملکات ثروت آورده مالک و صاحب اولوق ایچون بونجه دهات بحریونک چالیشه چالیشه بوكون بر بحر عمانه جویر دکبری بردریای بی پایاندر؛ اودریای عظیمدن بحریونمزك دخی جداً استفاده بولارینی آراملری و بونک ایچون دخی حیل متین غیرته صاربله رق و کیجه کوندرز دیموب چالیشه رق احتیاج عصر و زمان نسبتبنده تحصیل معارف بحریه ايله سایه ترقیاتوایه حضرت (عبدالحمید) خان غازیده کالات بحریه مزه بر قاندها وجود و بردرملری وشووجهله عصر لره نیجه نیجه انکین دکتر لره اوزرنده پرتوانداز شان وسطوت عثمانیان اولمش اوشانلی سنجاعمزك اعتلای شوکت و ناموس اسلامیه من طرفاه برواسطه مقدسه اولدیغنی دور حاضرده دخی هر درلودکتر لره اوزرننده بتون عالمه کوستر مک کسب قدرت نامه ایلملری مقتضیات عصریه دن اولوب خلیفه حقایق آگاه افندمز حضرتلرینک شمعی یه دکن بوبولده صور عدیده و متنوعه ايله شرفسایح اولان بونجه ارادات کرامتغایات حضرت ملوکانه لرینک قریباً اردوی هایون بحریلرینی دخی از سرنوا حیا ایده چکنه وشو صورتله دخی نام نامی هایونلرینک توارخ اسلافده الی الابدلسان شکر و محمدتله یاد اولته جفته بونجه مائر خسروانلری الکیوک شاهد عادلدر.

صوک زمانلرده سفن حربیه نك انشاوتجهیزاتبنده پک بیوک ترقیات حصوله کیش، دول معظمه بحریه نك هان جله سی نیجه نیجه میلونلر صرفیله قوه بحریه لرینی دهشت انکیز بر حاله قومیش و حصوله کن ترقیات حیرتخشانک بر قسم اعظمی ده کمی و سساحل طوپوچیلاننده جلوه کر اولوب ساحل طوپوچیلانی کمی طوپوچیلاننده پک زیاده تقرب ایلمش و هر درلو کمی طوپولرینه و سفن حربیه جدیده نك خواص و ترقیات مختلفه و متنوعه سنه و قوف و اطلاع نام حصولی ساحل طوپوچیلاننده بر الزمیت کسب ایتمکه باشلامشدر. بوکابناء درکه سایه حضرت خلافتناهیده طوپوچیلاننده دائر اوتهدنبرو دور و دراز ایده کلنکده اولدیغ تدقیقات و تبعات فیهی بر مدتدنبر و من غیر حد کمی طوپوچیلاننده و کمی طوپولرینک بر استحکام طیبیمیسی دیمک اولان سفن حربیه جدیدیه دخی بسط و تعمیمه لزوم کوردم و بونک نتیجه سی اوله رق دور حاضرک سفن حربیه جدیدیه سی وانلرک طوپو تجهیزاتی و اصول محاربه لری و بونلردن بشقه سواحلک تحکیم و تجهیز و مدافعه لری ايله هر نوع مرمیات بحریه نك تاثیراتی حقنده الکی وک و اساسلی معلوماتی حاوی اولان شوائر ملخصی وجوده کتیروب

«دکتر زماهل محاربه لرینک رسائط و قواعد اساسیه سی باخورد رهبر مظفریات بحریه» نامیله توسیم ایلدم الکیوک طبع و نشر ایلدین مقبول و معتبر کتب و مؤلفات اجنبیهیه و درلو درلو رسائل موقوتنه فیهیه مراجعتله یازمش اولان اشبوات عاجزانه مده ۱۸۹۹ سنه سنه قدر دول معظمه بحریه تزدنده سفن حربیه وانلرک تجهیزات نیجه وقوعه کان هر نوع ترقیات صحیح و دقیق و فقط جمل بر صورتده ارائه و بیان اولمش

ودول مزبورەنك اليوم مالك اولدقلى زرهلى وزرهمز هر نوع سفن حربيه نك جنس ومقدار وترتيبات مختلفه سى وهر درلو صور تجهيزيه سى - حتى اليوم دستكاهده بولنانلرينه قدر اولمق اوزره - يك چوق تدقيقات عميقه اجراسيله تصريح وبيان قلمش و محاربات بحريه نك برنوع مخصوصنى تشكيل ايدن ساحل ومدافعه سى ايله هر نوع كمى وساحل طويلرى برميانك تاثيراتى ايضاحات كافيه ايله كوسترلمش اولمغله بوكتابك عموم ضابطان عثمانيه وبتخصيص طويلرى و بحريه شاكردانته بويولده الكاساسلى معلوماتى اعطيا ايدم بيله جكى ودونماى مهاجمقرون هايونجه يابلمسى مقرر اصلاحات وتكميلاتك صور اجرائيه لرينه متدائر تدابير قطعيه نك حين انخاذرلنده دخى فائده بخش اوله بيله جكى اميد ايدر وبويولده ثمرات نافعده حصولنه آلت اولمق صورتيله مظفريات آتية بحريه مزه نوعما رهبرلك ايلمسنى لطف حقندن بكرم .

هان جناب رب متعال حضرتلى خليفه سسيد المرسلين ، ناظم قواى حربيه موحدين سر كيلي پادشاهم السلطان ابن السلطان السلطان الغازى عبد الحميد خان ثانى سوطوقرين افندمن حضرتلى نى نجه نجه موفقيات وانواع مظفريات عاليه به نائليتله سررسلطنتلر نده باكال مسعدت واقبال ابدنشين بيورسون آمين .

ميرالاي : احمد مختار

كانون ثانى ۱۳۱۰

شهزاده باشى

خط صواب جدولی

آثار مطبوعه مزك همان جمله سنده آرزوق طبع خطاری اولدیفندن بو اثرده دخی بو بولده برطاقم خطال واردره؛ فقط اکثری سیاق و سیاق قرینه سیله آکلاشیله جی بیله چکارندن تصحیحی ممکن اولوب بو صورتله قابل تصحیح اولیانر ایچون جدول آتی به مراجعت ایسدلسی ضروریدر :

صواب	خطا	سطر	صفیحه
محاربه سی و ساحل مدافه سی ایله سرمیات تأثیراتی	محاربه سی	۳	۱
مقرر دره الیوم آلمانیا حکومتی دونمائی دهشتلی بر صورتله افرانغ ایلك تشبیه دره .	مقرر در	۲	۸
قلنش ساردنیا	قلنش	۱۵	۹
سواحلی زیاده تقریله	سواحلی	۵	۱۲
بشده در دینه	اوج ربینه	۱۶	۴۸
بشده در دی	اوج ربی	۱۷	۴۸
۸۵	۷۸	۱۷	۴۸
اون بش	سکنز	۱۷	۴۸
نشان	نشن	۷	۸۹
$\frac{۲}{۳} = (۰,۵ : ۰,۴)$	$\frac{۲}{۳} = (۰,۵ : ۰,۴)$	۳	۱۰۵
$\sqrt[۳]{\frac{۴}{۲,۵۳}}$	$\sqrt[۳]{\frac{۴}{۲,۵۳}}$	۱۰	۱۰۶
۲۲۴۰	۲۱۴۰	۱۶	۱۰۶
۰,۳۰۹۷	۱,۰۱۶	۱۸	۱۰۶
جدولک برنجی ستونی باشنه قدم طون پرینه متره طون و ایکتی ستونی باشنه متره طون پرینه قدم طون کلاری قونه جقدر .		۲۱	۱۰۶
بو سطرلرده (۱) و (۲) سیلنه چکدر		۹۸	۱۰۹
۱۳,۸۲	۱۳,۱۲	۲۶	۱۱۰
۶ کیتنه	۶	۱	۱۱۱
۴	۴	۳	۱۱۷

صاحب اثر احمد مختار بک آثار مطبوعہ سی ساثرہ سی

اسامی مؤلفات	محل طبعی	فیثائی غروش	ملاحظات
۱ تاریخ اسلحہ	حربیہ مطبعہ سی	۱۵	نسخ مطبوعہ سی قالمامشدرہ
۲ دول مختلفہ طوپچیقلری	کندا	۱۵	کندا
۳ دول اجنبیہ طوپچیقلری تدریساتہ مخصوص اطلس	کندا	۶	نسخہ لری پک آزالمشدرہ
۴ کلیات فن اسلحہ [جلداول]	قرہ کین بغداد لیان	۵۰	شوقی پاشا حضرت تریلہ مشترکدرہ
۵ کلیات فن اسلحہ [جلدثانی]	قرہ بت مطبعہ سی	۵۰	{ شوقی پاشا حضرت تریلہ مشترک اولوب طبعی دردست اتمامدرہ
۶ فن اسلحہ ثقیلہ [لیطوغرافلہ مطبوع]	حربیہ مطبعہ سی	۵	{ طوپلرلہ انلرک انداخت واستہمالندن وتأثیرلندن باحثدرہ
۷ بیوک چاپدہ سریع آتشی طوپلر (مصور)	کندا	۸	{ برچوق اشکال نفیسہ بی حاوی بیوک براتردرہ
۸ دو مانسز باروتلر (مصور)	مطبعہ عسکریہ	۱۵	{ اخیر اسلحہ انتشارہ قومش اولوب اشکال نفیسہ بی حاویدرہ
۹ اسلحہ نک خواصی [لیطوغرافلہ مطبوع]	حربیہ مطبعہ سی	۳	نسخہ سی قالمامشدرہ
۱۰ فن انداخت [لیطوغرافلہ مطبوع]	مهندس خانہ	۱۵	{ اساسی جنرال «رونہ» نک اثر مشهورینک ترجمہ سی اولوب صحرا وعلاوہ محاصرہ انداختلریلہ انلرک تشریح اتندن باحثدرہ نسخہ سی قالمامشدرہ
۱۱ ملخص بالیستیق	مطبعہ عسکریہ	۱۲	اشکال نفیسہ سی متنی داخلندہ درہ
۱۲ داخلی بالیستیق	حربیہ مطبعہ سی	۱۵	برچوق اشکال نفیسہ بی حاویدرہ
۱۳ نظری بالیستیق	کندا	۱۵	کندا
۱۴ آورو یادولت لری نک ۱۳۱۵ دہکی صحرا وجبل طوپلری آلبومی	کندا	۱۵	{ اخیر اسلحہ انتشارہ قومش اولوب بشیوزی مجاوز اشکالی وارددرہ
۱۵ احوالنامہ مؤلفات طوپچیقلری	معلومات مطبعہ سی	۱۲	{ اوچیوز صحیفہ بہ قریب اولوب چکنلردہ طبع ونشر ایدلمشدرہ
۱۶ فن ترسیم ریاضی [لیطوغرافلہ مطبوع]	ملکیہ شاہاتہ	۸	{ مکتب ملکیہ شاہانہ دہ ویریلان درسلردن متشکلدرہ
۱۷ محاربات مشہورہ عثمانیہ آلبومی	حربیہ مطبعہ سی	۵۰	{ مشہور محاربت لری مرکز بلانلریخی حاوی اولوب طبع اولنمقدہ درہ
۱۸ عثمانی طوپچیقلری (مصور)	کندا	۱۵	{ درتیوز صحیفہ لک بیوک براتر اولوب اخیراً نشر ایدلمشدرہ درونندہ عثمانی طوپچیقلری بہ متعلق برچوق رسملرلہ دول مختلفہ سنخاق وایندیرم لری نک وعثمانی نشان ومدالیہ لری نک رسملری وارددرہ

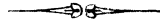
اسامی مؤلفات	محل طبیعی	فنیاتی غروش	ملاحظات
۱۹ آروپا ارکان حربك	طاهريك مطبعه سی	۰۰	طبع اولقمده اولوب قریباً ختام بوله جقدر
۲۰ «یالو» محاربه بجزیه سنده اسلحه تعرضیه و تدافیه	کذا	۰۰	
۲۱ زمان حاضر قلاع و استحکاماتی . . .	کذا	۰۰	
۲۲ عثمانیلرده عسکرک	کذا	۰۰	هفته لوق معلومات ایله نشر ایدلش
۲۳ اسکی عثمانلی سلاحلری	کذا	۰۰	و رساله صورتنده دخی آبروجه
۲۴ طوب فابریقه لری و زمان حاضر طوبلری	کذا	۰۰	طبع و نشر لری مقرر بولمشدرد.
۲۵ اسکی عثمانیلرده طوب دوکک صنعتی . . .	کذا	۰۰	
۲۶ فتح جلیل قسطنطنیه (مصور)	کذا	۰۰	استانبولک قیصرل وقتنده کی احوال
۲۷ سریع آتشی صحرا طوبلری (مصور)	کذا	۰۰	قدیمه سی ایله صورت قخندن باحث
۲۸ رهبر عمران [مع تزییلات]	کذا	۷	ویک چوق رسملری حاوی بیوک براتر اولوب طبع اولقمده در . مختلف سیستملرده سریع آتشی نو ایجاد صحرا طوبلرندن باحث اولوب طبعی در دستدر . بعض ولایات شاهانه نک حصولی عمرانته متعلق معلوماتی شامل اولوب هفته لوق معلومات ایله نشر نده نصکره کتاب صورتنده ده باصلشدرد .

— احمد مختار بکک اتمام واکمال ایدلمکله طبعلری مقرر اولان آثاری —

- ۱ — کلیات تاریخ اسلحه [هر درلو اسلحه نک احوال تاریخیه لریله محار بائه تأثیرلرندن بر تفصیل باحث و مصور براتر عظیمدر] .
- ۲ — دولت عثمانیه تاریخ عسکریمی [ظهور دولت علیه دن بوکونه قدر وقوعه کلن هر درلو وقایع حربیه منر ایله احوال و تنسیقات عسکریه مزدن باحث و اوج جلد اوزرینه مرتب خریطه لی بیوک و مصور براتردر] .
- ۳ — آسیای عثمانیه بر جولان [استانبولدن حلبه قدر اناطولیده اجرا اولنان بر سیاحتی مصور بشیوز صحیفه لک رسملی بیوک بر سیاحتنامه اولوب قریباً نشرینه باشلانده جقدر] .

— احمد مختار بک در دست اتمام اولان اثر لری —

- ۱ — طوپچینک حضر و سفرده کی وظائف و خدمات مهمه سی و طوپچی تعیه سی .
- ۲ — انداخت جدول لری مجموعه سی [مزبور جدول لک صور استعمالیه و اصلاحیه سنه و سائیه متعلق معلوماتی دخی شاملدر] .
- ۳ — شلک فشنک جیلکی .
- ۴ — محاربه مندفعه [عثمانی — روس سفر اخیرینک وقایعی شامل بجل برادر] .
- ۵ — عملی مناظر [مناظر رسم لری کال سهولته ترسیم اینکی اوکره تیر] .
- ۶ — اون طقوزنجی عصر میلادی نهایتنده مسلمانلر و مسلمان اردولری [شریعت غرای احمدیه تک عقل و حکمته و علوم و فنون موجودیه خارقه انکی بر صورتده موافقتی ، دینک انواع احکام معجزه کارانه سی و زمانمزده روی ارضده کی مسلمانلرک و مسلمان اردولرینک احوالی مشمر بر اثر فیدر] .

- ۲۳ — { انكلتره قرايجه سي حضرتلرينك التمشنجي سنه دوريه حكومتی مناسبتيه دواتلر طرفندن }
الوندره يه كوندريلان سفن حربيه
- ۲۴ — { انكلتره قرايجه سي حضرتلرينك }
الوندره يه كوندريلان سفن حربيه
- ۲۵ — «مسموديه» فرقتين هايوني امرا وضابطاني
- ۲۶ — خليج درسعادت دروننده عثمانلي سفن جريبه سي
- ۲۷ — زرهلي «محموديه» فرقتين هايوني
- ۲۸ — «عزيزيه» زرهلي فرقتين هايوني
- ۲۹ — «اجلاليه» زرهلي قروت هايوني
- ۳۰ — «مسموديه» و «حميديه» زرهلي فرقتين هايونلري [چناق قلمه ده آلمشدر]
- ۳۱ — «حميديه» زرهلي فرقتين هايوني
- ۳۲ — «نجم شوكت» زرهلي فرقتين هايوني
- ۳۳ — زرهلي «حفظ الرحمن» قروت هايوني
- ۳۴ — زرهلي «هزبر» دوبه سي
- ۳۵ — «هييتنا» قرووازور هايوني
- ۳۶ — خليج درسعادت عثمانلي طورپيدو فيلوسي
- ۳۷ — «رق افشان» طورپيدو استمبوط هايوني
- ۳۸ — «سطوت» طورپيدو استمبوط هايوني
- ۳۹ — «كيوم» طورپيدو استمبوط هايوني
- ۴۰ — «به لايو» نام اسپانيا زرهليسي دروننده ۳۲ ساتمتره لك چليك «هونطوريا» طوبي
- ۴۱ — «هونطوريا» سيستمنده ۱۶ ساتمتره لك كمي طوبي
- ۴۲ — «به لايو» نام اسپانيا زرهليسي دروننده ۲۸ ساتمتره لك «هونطوريا» طوبي
- ۴۳ — «سن لوني» نام فرانسز زرهليسي دروننده ۳۰.۵ ساتمتره لك كمي طوبي
- ۴۴ — «اميرال قوربه» نام فرانسز زرهليسي دروننده ۳۲ ساتمتره لك كمي طوبي
- ۴۵ — بر اسپانيول قرووازوري داخلنده سريع آتшли طوپلرك محاربه يه احضاري
- ۴۶ — { فرانسبه ده كائن «قروزو» فابريقه سي معمولانندن ۵۰ چاپ طولنده سريع آتшли }
۱۵۰ ساتمتره لك كمي طوبي
- ۴۷ — ۴۰ چاپ طولنده قروپكاري ۱۲ ساتمتره لك سريع آتшли كمي طوبي

- ۴۸ — ۴۵ چاپ طولنده قانه كارى ۱۵ ساتمترهك سريغ آتшли كمى طوبى
۴۹ — « آرمسترونغ » اصولنده ۶ بوصولق [۱۵ ساتمترهك] سريغ آتшли كمى طوبى
۵۰ — سريغ آتшли قانه طوپلرينك ويدملى قباق طاقمى
۵۱ — « عثمانيه » زرهلى فرقتين هايوننده طوپ تعليمى
۵۲ — اسپانيا — آمريكا « سفرنده » كى وست « ى ترك ايدن آميرال » سامپسون « ك دونتماسى
۵۳ — « آمريكا — اسپانيا » سفرى ائناسنده « قاديقس » ده بولنان اسپانيا دونتماسى
۵۴ — « آمريكا — اسپانيا » سفرى ائناسنده « قاماره » نك تحت قومانده سنده اوله رق سويشه كلن }
اسپانيا دونتماسى }
۵۵ — آمريكا واسپانيا حكومتلرينك « مانىلا » ليمانى پيشكاهنده كى بيوك محاربه بحريه سى
۵۶ — « آمريكا — اسپانيا » سفرى ائناسنده « قاويتا » ده ائناى ليلده وقوعه كلن محاربه بحريه
۵۷ — « آمريكا — اسپانيا » سفرى ائناسنده « به كينق » نام آمريقتاقله واپورينك « مانىلا » به عسكركتيرمسى
۵۸ — « كوبا » جزيره سنه سوق اولنان آمريكا عساكرينك « تامپه » دن واپوره صورت اركابى
۵۹ — « آمريكا — اسپانيا » سفرى ائناسنده آمريكا كوكلولورينك سفن حربيه به اركابى
۶۰ — بجر اصفر ك « پيخلى » كور فزى ساحلنده واقع « پور آرتور » نام ليمانده روسيه وانكلتره دونتماسى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زهره مظهریات بحریہ

[زمانہ سفن حربیہ سی ایہ آنلرک طوب تہیزاتی و اصول بحاریہ سی]
[حقنہ معلومات اساسیہ بی مشملدر .]

{ ۱ } — زمانہ مستعمل زرہلی و زرہسز ہر نوع سفن حربیہ حقنہ معلومات اساسیہ

زمانہ سفن حربیہ سنک مقاصد مختلفہ بہ کورہ بالانشا الیوم دول بحریہ طرفلرندن استعمال قلمقده بولنان یک چوق نوعلری موجود اولوب سفن مزبورہ مقصد استعمالرینہ نظراً بر خیلی صنوف و انواعہ تقسیم اولنہ بیلور ایسہدہ انلر حقنہ قارئین کرامہ بر صورت بسیطہدہ اعطای معلومات ایچون سفن مزبورہ بی :

- (۱) — زرہلی سفن حربیہ .
  - (۲) — زرہلی و زرہسز قرووا زورلر ،
  - (۳) — « تورپیور » دنیلان تورپیل سفینہلری
- ناملرندہ باشلوجہ اوج بیوک صنفہ تقسیم ایلمک ممکندر .

۱ — زرہلی سفن حربیہ

زرہلی سفن حربیہ اقسام مهمہ سی زرہ الواحی ایہ تقویہ ایڈیلان بیوک کوچک حرب سفینہلرندن عبارتدر . بونوع سفینہلر بدایتہ عادی دوکمہ تیموردن [فونتدن] معمول و یک ضعیف ٹخنہ عادی زرہ الواحیہ تقویہ ایڈیلکدہ ایکن طوبیحیغٹک حصولہ کلککہ باشلایان ترقیاتی الجآتندن اولہرق اعمال قننان تأثیرلی طوبرہ الواح مذکورہ نک مقاومت کوسترہ مامسی سبیلہ مؤخرأ بولوحہلرک اصول مخصوصہ سیلہ حادہدن امرار اولنہرق تقویہ ایڈیلان دوومہ تیمور الواحندن تشکیلنہ و ٹخنلرینک پیدرپی تزیدینہ باشلامش وشو صورتلہ قالین زرہ الواحیہ مجہز سفن حربیہ عظیمہ وجودہ کتیرلمش ایسہدہ الواح مذکورہ دخی طوبیحیغٹجہ یکیدن حصولہ کتیریلان ترقیات عظیمہ قارشوسندہ یک ضعیف قالمغہ انلرک دہا صکرہلری حادہدن چکلمش جسم چلیک الواحندن واک صوک سنہلردہ نیکیلی چلیک الواح متینہ و عظیمہ سندن

تشکینه باشلامش و بحریه طویلیغنیك بیوک سرعتله [سکوز اون سنه دنیرو ۸۰۰ متره راده سنه سنده سرعت ابتدایشه ایله] سوق مرمیات عظیمه ایلیان وشو صورتله فوق العاده بیوک دینه بیله جک تاثیر وشده مالک بولنان یکی طویلرینه وفا ایده بیله جک درجه ده الواح مزبورنه ک تخلری توفیر وتکثیر ایده لره ک پک قالین چلیک زره الواحیه له مجهز غایت جسیم ومنظره وحركات وصدماقی دهشت انکیز پک بیوک زرهلی سفن حربیه وجوده کتیرلمشدرکه بولردن بهری بشیوز بیک لیرادن ایکی ایکی بحق میلیون لیریه قدر بر مبلغ ایله انجق تدارک وانشا قلنه بیلدکلرندن سفن حربیه انشا آتنک ترقیات معروضه سی دول معظمه بحریه یه میلیار لره مصرف قبولری آچهرق حکومت مزبورنه ک قوه مالیه لیرینی بر صورت جدیده صارصمش وحتی بعض حکومت بحریه یی [ومثلاً ایتالیایی] آلتدن قالمسی پک دشوار پک بیوک دیوانه مستغرق ایلمشدر.

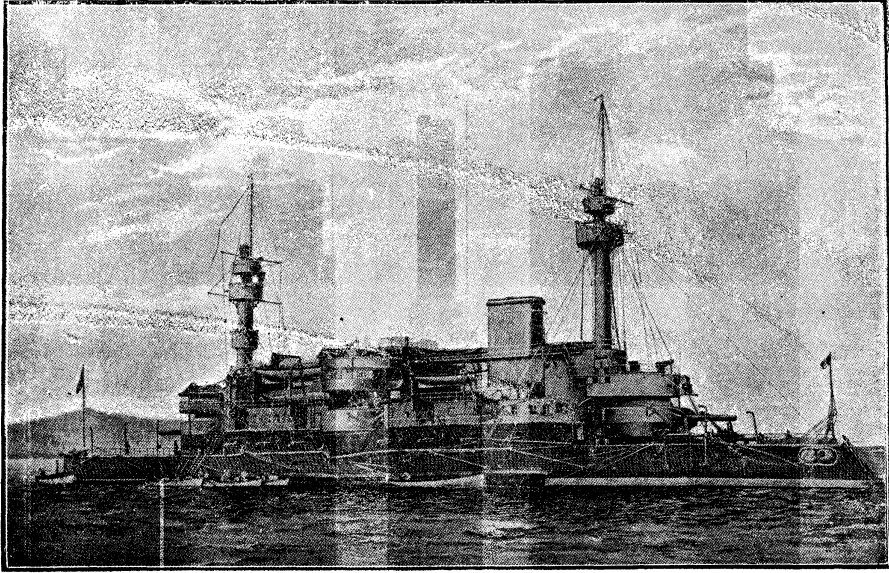
ایشته طویلیق ایله سفن حربیه انشا آتنک یکدیگرینه قارشو اوله رق حتی بر لیریه رقابت و محاربه ایدرجه سنه وقوعه کلان ترقیات متعاقبه ومتوالیه سی سببیه درکه ایلك انشا قلنان زرهلی سفن حربیه صکره لری صوک درجه ده ضعیف کورلمکه ، ایچلرنده بولنان طوپ تجهیزاتنک هیچ بر ایشه برامیه جق صورتده قوت وقدرتسز بولندقلرینه قطعاً حکم وقرار ویرلمکه باشلامش وهله آتیده شرح وتفصیل اولنه جنی اوزره حرکات ومحاربات بحریه ایچون سفان حربیه سرعت سیرلرینک ممکن اولدینی قدر بیوک اولمی قاعده قطعیه انخا اولمغه باشلانیدنیرو پک آز سرعت سیر وحركته مالک بولنان مارالذکر ایلك مودلدرده زرهلی سفن حربیه بستون رغبت واعتبارلرینی ضایع ایدرک دول بحریه نژنده همان اسکی زمانک دکرسمز قالیونلری منزله سنه ایتمشدر . بو سبب وحکمته مبنیدرکه دول وحکومت معظمه بحریه نژنده اسکی زرهلی سفن حربیه نکه انک ایشه یارایانلری بعض خدمات مخصوصه ومتفرعه ده قوللانلق اوزره آلقونهرق حققرنده تعدیلات و اصلاحات مختلفه اجراسیله استعمال ایلمکه برابر دیگرلری بیدرپی چور وکلکه چکیلوب درحال یکیلرینک انشا آسنه باشلامش ویکیلر دخی مرور زمان ایله اسکی حکمنی آدجه دها یکیلری یاپلمغه باشلامه رق شو صورتله زرهلی سفن حربیه جدیده انشا آتنک هیچ بر صورتله آردی ارقه سی آله مامغه باشلامش والحاصل یکیدن یکی به برطاقم سفان [زرهلی وزره سز ق وازورلر ایله تورپیل سفینه لری انواعی] انشاسیله ده فیلولر قوتلرینک لاینتقطع تزیدی دول مذکورجه عادتاً موده حکمنی المش اولدنیندن اون بش یکرمی سنه دنیرو فرانسه ، انکلتره ، روسیه ، ایتالیا ، امریقا دولتلری کبی دول معظمه بحریه همان بر حرب لیمانی اچه ایله طولدرمغه وفا ایدر دینه بیله جک بر مقدارده آلتونلر صرفیه دکزله جدأ فرمانفرما و ترقیات جدیده بحریه ایله متناسب وهما اولان بوکونکی مدهش دو نمالرینی وجوده کتورمشلردر.

زرهلی سفن حربیه ده کی کالات حاضره: بولنرک ترتیبات عمومیه لرنجه اولان مکملیت فوق العاده ایله [*] غایت متین ونجین زره الواحیه تقویه ایلملرندن و غایت مؤثر ومقبول وایوجه مستور ومحفوظ

[*] سفن جدیده حربیه بر چوق بولملر واشبو بولملره کبرن صوبی فوق العاده بر سرعتله تخلیه یه خادم طولیه وماکنهلر ایله مجهز اولدقلرندن مرمیاتک اصابتی حالنده دخی بولنرک باطیرلسی دشواردر .

فرانسہ دولتک یگی زرهیلرندن :

فرانسہ دولتک قہلی خط حرب زرهلی سفائنندن « ہوشہ » نام زرهلی سفینہ .
 [ہر سنہ فرانسہ دہ چیقان بحریہ شایطانہ مخصوص مخظردہہ بوڑسیستدہ ایگی زرهیلرندک دولت عثمانیہ]
 [نامنہ دستکادہ اولدیغی کوسترلشدر .]

زره قوشاقده : ۴۵ سانتہرہ
 قہسنده : ۳۵ »
 کوکرتہ سنده ۸ »
 ۲ عدد ۳۴ سانتہرہ لک
 ۲ عدد ۲۷ »
 ۱۲ عدد ۱۴ سانتہرہ لک سریع آتشی
 ۴ عدد ۶۵ میلترہ لک سریع آتشی
 ۱۲ عدد روولور طوبی
 ۸ عدد سریع آتشی صغیر
 طور پیدوانداخت قوانی : ۵ عدد
 قوہ موجودہ سی : ۶۱۱ کشی

تاریخ تزیلی : ۱۸۸۶
 صورت انشاسی : تیمور و چلیک
 طولی : ۱۰۶ مترہ
 عرضی : ۲۰ مترہ
 چکدیگی صو : ۸,۳۰ مترہ
 ماء مخرج طونہ سی : ۱۰۹۵۰ طون
 قونی : ۱۱۳۰۰ بخار بارگیری
 سرعتی : ۱۶,۲ میل
 پروانہ : ۲ عدد
 طاشیہ جفی کور : ۸۰۰ طون

[زرهلی قهله و بطریقه دروننه موضوع] طوب تجهیزاتنه مالکیتلرندن منبعثدر. ترتیبات عمومیده کی مکملیت ایله مقدار کفایه مؤثر طوب تجهیزاتی الیوم زرهسز سفن حربیه به دخی تطبیق ایلمک ممکن بولدیغنه و چونکه آز ثقلت ایله عظیم تأثیر حصوله کتیره بیلیمک یعنی قلیل الثقله مؤثر طوبلره مالکیت امکانی بوکونکی طوبجیلق فنک نتایج اخیراً فوق العاده سندن اولدیغنه بناءً زرهلی سفن حربیه ده اک زیاده نظر تدقیق و تفتیشه آله جق خصوصات انلرک زرهلی قسملرینه. زره الواحنه منحصر قالور: فی الحقیقه زرهلر حاددهن چکلمش نیکللی چلیک کبی غایت اعلا معدندن معمول و کافی درجه ده [یعنی الیوم یارم متره راده لرینه قدر] بر تخنه مالک اولدقلری تقدیرده دشمن مرمیانه -- باخصوص مرمیات مزبورده اولدیقه بیوک مسافتدن انداخت اولدقلری و مائلاً اصابت ایلدکلری تقدیرده -- ایوجه مقاومت ایدرلر و بووجهله جسم سفینه ده مهلک یارلر آچلمسینه خیلولت ایلرلر ایسه ده علی العموم زره یوزندن سفینه قفلتنده حصوله کله جک پک بیوک بر تزیاد بوو تزیاددن سفینه سرعتنه طاری اوله جق خلل و تنافص دخی باخصوص زمانمز حربلرنده اک زیاده نظر دقبه طوتیله جق خصوصاتنددر. غایت آغیر یعنی پک بیوک چاپلی طوبلره، غایت کثیر و تخین زره الواحنه مالک بولنان بر سفینه طبیعیدرکه پک بطیء الحركه اولور. فن میخانیکک، ماکنه انشائی صنعتک بو کونکی ترقیات خارق العاده سی بویله آغر بر سفینه به زمانک استلزام ایلدیکی سرعت فوق العاده یی اعطا ایده بیله جک بر درجه کالده دکادر. بنا برین آغر زرهله مجهز زرهلی سفینه لرک نسبتاً آغر حرکتلی اولسی پک طبیعیدر.

دول مختلفه نك اسکی زرهلی سفن حربیه سی اک نهایت ۱۵ سانتیمتره دکن برزره تخننه و ۸ : ۱۲ میل راده سنده بر سرعت سیره مالک ایکن اون اون بش سنه دنبرو اکثر دول بحریه نژدنده زرهلی سفن حربیه نك زره تخنلریله سرعت سیرلری فوق العاده دینه جک بر درجه ده زیاده لشدرمک طرفنه کیدلمش اولغله بعض دول بحریه نك زرهلی سفن حربیه سیله سفن مزبورنه نك یکیلرنده، وجود و مشهود تکملاتی [سرعتلریله زرهلری] صره سیله آتی به درج ایلمکی مناسب کوردک :

{ فرانسه } - فرانسه دولتک الیوم ۵۸ عدد زرهلی سفن حربیه سی موجوددر. بوندن ماعدا ایکی زرهلی سفینه دستکاهده اولوب بو نوعدن ۴ سفینه نك پروژدری یاپلمش اولغله انشالی مقرردر .

مزبور ۵۸ زرهلی سفن حربیه دن ۱۶ عددی قری ایقارده زرهلیسی اولوب بولرک نصف ۷۹ : ۹۱ سنه میلادیه لرنده و نصف دیکری ۹۳ : ۹۶ ده ایندی برلشدر. بو نوعدن بر زرهلی دستکاهده اولدیغی کبی ایکی دانه سنک دخی پروژده سی یاپلمشدر .

بیان اولنان زرهلیلردن ۸ عددی مرکزدره رودرولی ایقارده زرهلیسی و ۵ عددی قره غول

زرهلیسی اولوب اولکیلر ۷۰ : ۸۱ ده ایندیلمش اولدقلرندن بعضیلری مؤخرأ تعدیل و اصلاح ایدلمش و ۵ قطعه قره غول زرهلیسی دخی ۷۷ : ۸۳ ده انشا قلمشدر .

مارالذکر ۵۸ زرهلینک ۱۵ عددی زرهلی ساحل محافظلرندن ۴ عددی ۹۲ و ۹۳ ده انشا اولمش اولدقلرندن یکی سیستمده اولدقلری کجی ۱۱ عددی ۶۳ : ۸۵ ده دریایه ایندیلمش اولدقلرندن بعضیلری مؤخرأ تعدیل و اصلاح اولمشدر . زرهلی قانونیه لر ایسه ۸۵ : ۹۱ ده دکزه تزیل اولمشدر .

ایلروده بیان اولته جتی اوزره فرانسه حکومتک ۶ عدد دخی زرهلی قروواوزوری موجود اولوب بونلر ۹۰ : ۹۵ ده انشا اولمش اولدقلرندن یکی سیستمده درلر . بونوعدن بر سفینه دستکاهده اولدینی کجی ایکی دانه سنک دخی پروژه لری یاپلمش اولغله انشارلی مضممدر .

طرز جدیدده اولان فرانسز زرهلورلی ۳۳، ۳۵، ۳۸، ۴۰، ۴۵، ۴۶، ۵۵ سانتیمتره ئنخلرنده زره قوشاقلره مالک و مهم نقطه لری مزبور ئنخلرده و حتی بعضاً دها قالین زره الواحیه تحکیم و تقویه ایدلمش اولوب بونلرک باخصوص الک صوک مودله اولناری عالم عسکرینک اک مشهور و متعارف سفن حربیه سنددرلر .

طرز جدیدده فرانسز زرهلیارینه ساعتده ۱۵ : ۱۸ میل درجه سنده بیوک سرعت سیر دخی اعطا قلمش و شوصورتلره هم متانتلری و همده حرکت قابیلتری تأمین ایدلمشدرکه سفن مزبورده دن ۱۸۸۵ تاریخنده انشا قلنانلر ساعتده ۱۵،۴ و ۱۶،۲ میل درجه سنده بر سرعتده ۱۸۹۲ و ۱۸۹۳ تاریخلرنده ایندیریان زرهلی غارد قوتلر یعنی ساحل محافظلری ۱۷ میل و ۱۸۹۰ و ۹۱ تاریخلرنده انشا قلنانلر ۱۷،۵ میل و ۱۸۹۳ و ۹۶ ده یاپیلانلر ایله الیوم دستکاهده بولنان بعضیلری ایسه ۱۸ میل راده سنده یعنی اسکی زرهلی سفن حربیه نک همان ضعیف مرتبه سنده بر سرعتده مالکدر .

{ انکلتزه } — انکلتزه دولتنک ۸۵ عدد زرهلی سفن حربیه سی اولوب سفن مزبورده نک منقسم اولدینی صنوف آتیده ارائه قلمشدر :

یابطه قدرلی اسقاده زرهلیسی : ۲۵ عدد اولوب بونلردن ۶ عددی ۸۲ : ۸۶ ده ۷ عددی ۹۱ و ۹۲ ده ، ۱۲ عددی ۹۲ : ۹۶ ده انشا قلمش اولدیغندن بونلرک جمله سنه طرز جدیدده دینله بیلور . بوندن بشقه بونوعدن بش زرهلی الیوم دستکاهده اولغله یقینه ایندیریله جکلری آشکاردر .

قیالی قدرلی اسقاده زرهلیسی : ۱۴ عدد اولوب بونلر ۶۸ : ۹۱ ده دریایه ایندیلمش و اکثریسی صکره دن بعض تحویلات ایله تعدیل و اصلاح قلمشدر .

مرکزده ره دوروبلی اسقاده زرهلیسی : ۱۴ عدد اولوب بونلر ۶۵ : ۷۸ ده ایندیلمش اولدقلرندن مؤخرأ اکثریسی تعدیل و اصلاح اولمشدر .